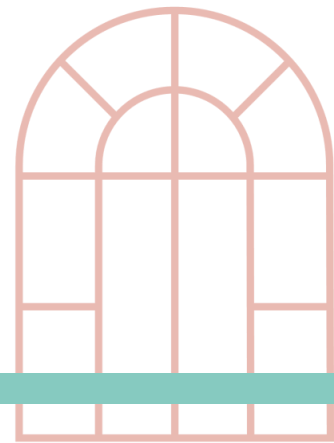

KA

Høringsnotat om ny lov for tros- og livssynssamfunn

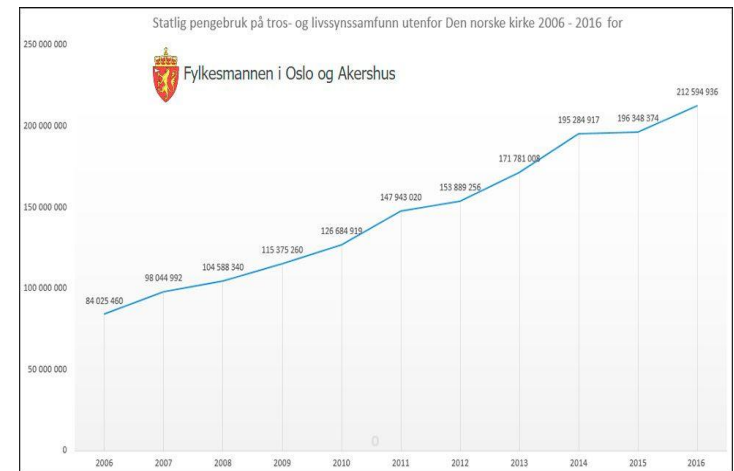
Innledning i Stjørdal 29. nov 2017

Øystein Dahle

Religionspolitisk klimaskifte?

- ◆ Økende tros- og livssynsmangfold
- ◆ Finansieringsordning er under press – stadig økende tilskudd til ulike tros- og livssynssamfunn
- ◆ Utredningen fra Stålsettutvalget 2013
- ◆ Økende skepsis til tro og religion generelt, og økende skepsis til offentlig finansiering av tro og livssynssamfunn
- ◆ Økt fokus på likebehandling.

Kritiske spørsmål ved etablerte ordninger; Regjeringens svar

Hvorfor skal staten bry seg om tro- og livssyn?

➔ Mer tros mangfold må føre til kritisk vurdering av etablerte ordninger.

Regjeringen legger til grunn premissene i Ståsettutvalget om et livssynsåpent samfunn.

Staten skal føre en aktiv støttende tro- og livssynspolitikk.

Hvorfor skal det offentlige finansiere tro og livssyn?

➔ Høringen gir en positiv omtale av tro/livssyns betydning og som et samfunns gode som skal understøttes. Samtidig behov for forenkling og mer kontroll.

Kritiske spørsmål ved etablerte ordninger; Regjeringens svar, del 2

Bør det ikke kreves mer for at tros- og livssynssamfunn får offentlig finansiering?

➔ Regjeringen vil skjerper kravene for at tros- og livssynssamfunn skal motta støtte, men viderefører hovedlinjene i dagens tilskuddsordning.

Hvorfor egne lovregler og en egen finansieringsordning for Dnk?

➔ Regjeringen legger mer vekt på likebehandling, men staten har særskilte forventninger til Dnk, og § 16 i Grunnloven bekrefter et særlig forhold mellom staten og Dnk.

Ikke likhet – men likeverdighet?

KAs plattform

- ◆ Fortsatt statlig og kommunal finansiering.
- ◆ Soknene skal sikres fortsatt selvstendig rettslig handleevne, et helhetlig ansvar for kirkelig virksomhet i soknene, fortsatt demokratisk styreform og fortsatt eierskap til kirkene.
- ◆ Loven må avklare forholdet mellom rettssubjektene.
- ◆ Soknets organer (både mr og fr) skal lovfestes
- ◆ Arbeide for en forenkling av kirkelige strukturer og avvikle ordningen med to arbeidsgiverlinjer.
- ◆ Ønsker egen kirkelov.
- ◆ Vedtatt av KAs landsråd 2017.

Hovedsynspunkter til kap. 3 om Dnk

Støtte til hovedlinjene, men KAs kritikk skyldes:

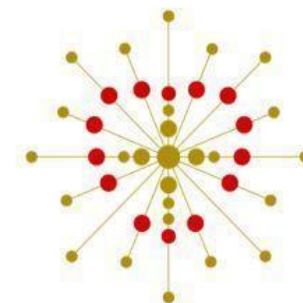
1. Svakere finansiell forpliktelse for stat og kommune
2. Noen av lovforslagene innebærer at staten endrer på vesentlige sider ved Den norske kirke – og disse endringene skaper ubalanse, er ikke tilstrekkelig utredet, og har ikke bred tilslutning. Svak rettslig bekreftelse på soknets grunnleggende karakter og oppgaver.
3. Flere av forslagene skaper usikkerhet om vesentlige forhold i Dnk når det gjelder arbeidsgiveransvar, byggforvaltning mv. Endringene er for store og omfattende, og Dnk er ikke tilstrekkelig forberedt:

Kirkemøtet i 2016: «Trinnvis utvikling av kirkeordningen for å sikre kontinuitet, stabilitet og bred kirkelig oppslutning om endringsforslagene»

Finansiering – utfordringer

Negative elementer

- ◆ Færre formål omtales i lovtekst
- ◆ Trosopplæring/undervisning og lokalkirkelig administrasjon/ledelse rammes hardest
- ◆ Områder som har vært nevnt i lov uten tydeligere forpliktelser, tas ut (diakoni, kirkemusikk, kontorstandard etc)
- ◆ Kirkebyggfinansieringens rettslige grunnlag svekkes også

STØRST AV ALT

TROSOPPLÆRING I DEN NORSKE KIRKE

Reformene som ble borte??

Kommunal eller statlig finansiering?

Høringsforslaget har 2 alternativer, men det argumenteres tydelig for en hel statlig finansiering, da dette bl.a. gir forenkling og bedre grunnlag for helhetlig nasjonal styring av organisering og ressurser

KA går klart inn for en fortsatt delt finansiering mellom kommune og stat:

- ◆ Viderefører tilknytning kirke – kommune, kirke - lokalsamfunn
- ◆ Opprettholder en lokal økonomisk selvstendighet
- ◆ Maktfordeling, mindre sentralisert økonomi
- ◆ Mindre risiko med flere kilder

Men:

- ◆ Vi ønsker en tydeligere beskrivelse av statens og kommunenes ansvar
- ◆ Hva vil kommunene si i høringen?

Omfanget av lover for Dnk

- ◆ KA gir tilslutning til at omfanget av lovbestemmelser kan reduseres
- ◆ Mer myndighet bør legges til Kirkemøtet

Men

- ◆ Kriteriene for hva som er tatt ut/blir stående er ikke tydelige
- ◆ Viktige konsekvensvurderinger mangler. Hva vil være likt og hva blir forskjellig på lovregulering og KM-regler?
- ◆ KA ønsker noen vesentlige bestemmelser når det gjelder soknet og soknets organer

Kirkemøtet fastsetter
kirkens øvrige ordninger

Hvorfor trengs egen lovgivning om Dnk?

- ◆ Den norske kirke er en egen «særlovsregulert virksomhet»
- ◆ Det erkjennes at det trengs en viss lovgivning
- ◆ Vanskelig å finne en organisasjonsform som passer;
 - ◆ Er vi en forening, en stiftelse, noe annet?
- ◆ Den norske kirke har vært preget av en balanse mellom
 - ◆ lokalmenigheten selvstendighet (kongregasjonal)
 - ◆ Kirkemøtet overordnede rolle (syndodal)
 - ◆ Biskopenes selvstendighet og en særlig prestedtjeneste (episkopal)

Det er lovgivningen som binder sammen og fordeler oppgaver/ansvar

Hva ville skje uten en lovgivning?

Soknene og Dnk

- ◆ Kirkemøtet har bedt KR om særlig utredning av forholdet mellom soknene og Dnk (r)
- ◆ Så langt er spørsmålet ikke ferdig utredet – heller ikke kirkelig høring
- ◆ Lovforslaget omtaler ingen oppgaver og ansvar for soknet – det må gis av KM
- ◆ Forslaget betyr at soknet må få alle sine oppgaver og ansvar gitt av Kirkemøtet
- ◆ Forslaget medfører at eksisterende balanse mellom lokalt – nasjonalt forrykkes i soknenes disfavør.
- ◆ Kritisk til at staten aktivt avgjør krevende interne forhold i Den norske kirke

Skal loven omtale kirkelig fellesråd?

- ◆ Lovfesting av fellesråd var sentralt i kirkeloven av 1996 etter ønske fra bl.a. flertallet av menighetsrådene
- ◆ Kirkemøtet 2016: «Ordningen med fellesorgan for soknene bør videreføres på kommunenivå. Det stimuleres til dannelse av interkommunale fellesråd der forholdene ligger til rette for det»
- ◆ Vil et KM-vedtak om fellesråd bli like bra?

Grunner for opprettholdelse av fellesråd

- ◆ Lovregulering gir større trygghet og mindre usikkerhet for de oppgaver som skal løses. Rettslig tvil om et KM-opprettet fellesorgan kan opptre som arbeidsgiver
- ◆ Kommunene trenger en part å forholde seg til
- ◆ Gravplassmyndigheten for et offentlig oppgave bør lovreguleres
- ◆ Sikrer en balanse mellom de to organene og i forhold til Dnk (r)

Kirkebygg – eierskap og forvaltning

- ◆ KA avviser forslag til lovendring som medfører at soknet som kirkeeier kan fratras ansvar for kirkebyggforvaltningen
- ◆ Prinsipielt problematisk ut fra alminnelig forståelse av eiendomsretten
- ◆ Fellesrådsnivået problematiseres som forvaltningsnivå på grunn av lite fagkunnskap
- ◆ At små fellesråd/kommuner er dårligere i kirkevedlikehold, er ikke faglig dokumentert verken av Riksrevisjon eller KAs tilstandsrapporter

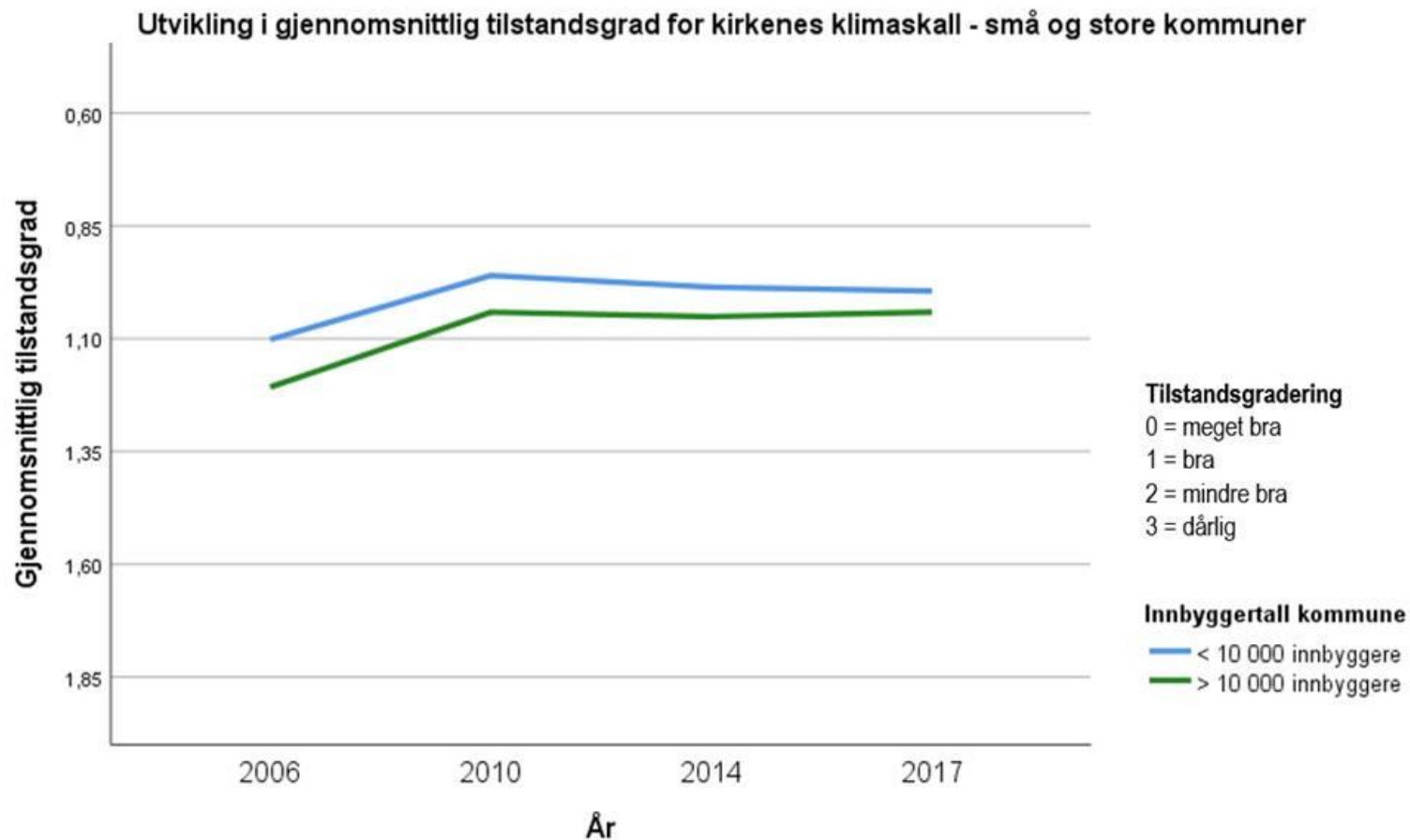
Foto: GD

Kirkebyggforvaltning og lokalsamfunn

- ◆ «Kommunalt finansieringsansvar gir ikke økonomiske insitamenter til å ta kirker ut av bruk» (!)
- ◆ Ingen omtale av fordelene ved nærhet/lokal kirkebyggforvaltning eller betydningen av tilknytning mellom kirke og lokalsamfunn
- ◆ Ingen støtte til vedlikehold av kirker med store kulturminneverdier

- ◆ Vi ønsker bedre støttemiljøer/ systemer
- ◆ At små fellesråd/kommuner er dårligere i kirkevedlikehold, er ikke faglig dokumentert verken av Riksrevisjon eller KAs tilstandsrapporter.
- ◆ Vi liker dårlig «nedsnakkingen» av lokalkirkens kirkebyggforvaltning

KAs kirkekontroll viser

Gravplass, kremasjon og gravferd

- ◆ Glad for forslaget om å videreføre kirkens gravferdsmyndighet
- ◆ Uklokt å ikke identifisere ansvarlig organ i lov – viktig med ro/stabilitet omkring offentlig gravplassforvaltning
- ◆ Fylkesmann kan gis hjemmel til å fravike normalordning hvis kommunen ønsker det.
- ◆ Problematisk at kommunen kan fravike en hovedmodell uten innsigelser fra kirken

www.kirkesok.no

Til selve høringen

- ◆ Viktig å danne seg et helhetsinntrykk før man svarer på enkeltspørsmål
- ◆ Noen spørsmål er stilt på en krevende måte - som "fanger".
- ◆ Viktig å bruke kommentarfelt i tillegg
- ◆ Noen viktige spørsmål er ikke stilt. Gjelder særlig arbeidslivsrelaterte spørsmål. Men også myndighetsfordeling lokalt- nasjonalt mv. Kan tas inn i avsluttende kommentar hvor det er god plass.
- ◆ Vi anbefaler å føye til samlede synspunkter i siste åpne felt

Takk for oppmerksomheten!

KA

